

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Narocnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din, za nozemstvo 210 Din. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. Račun pr. in hranilnici v Ljubljani št. 11.953. Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 13. aprila 1935.

Štev. 42.

Plenarna seja Zbornice

Z novim gostinskim odsekom je še bolj poudarjena solidarnost slovenskih gospodarskih stanov, združenih v naši skupni zbornici

Intenzivno delo Zbornice na vseh poljih za dvig našega gospodarstva

Včerajšnja plenarna seja Zbornice je bila v več ozirih izredno pomembna. Pred vsem je omenili, da je na včerajšnji seji prvič sodeloval novo imenovani gostinski odsek. V naši zbornici so bili sicer naši gostilničarji, kavarnarji in restavracijski že prej zastopani in kot člani obrtniškega odseka so imeli tudi prej obilo možnosti, da branijo in ščitijo svoje stanovske interese. Vendar pa je gostinski obrt zlasti pri nas v Sloveniji tako važen in ima poleg tega tako posebne interese, da je bila že od nekdanj med njegovimi pripadniki močna želja po lastnem odseku. Ta želja se je sedaj uresničila in z novim gostinskim odsekom je bila znova poudarjena popolna solidarnost vseh slovenskih gospodarskih stanov. Zaradi te solidarnosti vztraja tudi slovenski gospodarski svet na skupni zbornici, ki je dobila z novoimenovanjem gostinskim odsekom, kakor je naglasil predsednik Jelačin, tudi novo potrditev. V tej skupni zbornici pa naj vsak odsek samostojno rešuje svoje zadeve, sklepi vseh odsekov pa naj bodo v skladu s solidarnostjo vseh slovenskih gospodarskih stanov, kakor je dejal predsednik gostinskega odseka Majcen.

Zgradba naše reprezentativne gospodarske zbornice je z imenovanjem gostinskega odseka dokončana in njena veljava kot skupne zbornice vsega našega gospodarstva še bolj poudarjena. Včerajšnja plenarna seja zbornice pa je bila nad vse pomembna tudi po vsebini referatov, ki so bili podani na seji. O vseh najpomembnejših vprašanjih je izpregovorila zbornica svojo tehtno besedo in želeli je samo eno, da bi bila ta beseda na vseh meslih v celoti uvaževana. Da je to nujno potrebno, je izkušnja več kot dokazala. Kako vse drugačno bi bilo stanje našega gospodarstva, če bi se že prej beseda naših gospodarskih ljudi v večji meri upoštevala. Cela vrsta težkih razočaranj bi nam bila prihranjena, mnoge težke napake bi bile preprečene in naše gospodarstvo ob-

varovano pred marsikaterim udarcem.

Pa še v enem oziru je bila pomembna včerajšnja plenarna seja. Se so danes gospodarske razmere težke, še se ni prav začelo obnavljati naše gospodarsko življenje, vendar je vso včerajšnjo sejo in vse referate preveval zdrav optimizem, da se bodo tudi pri nas stvari obrnile na bolje. Ta optimizem je bil deloma posledica tudi novih vladnih ukrepov, predvsem pa nove davčne in finančne politike, ki ima sedaj tudi nekaj razumevanja za potrebe in skrbni davkoplačevalca. Ni še sicer dosežen v tem pogledu popoln uspeh, kakor kaže razdelilni ključ za povračilo plačanih trošarin na kavo, čaj, riž in kakao, toda začetek je storjen in gospodarski stanovi so to kvilirali z zadoščenjem.

Naj bi se šlo po tej polji pogumno naprej, da bo optimizem objel tudi vso javnost in omogočil popolno obnovo našega gospodarskega življenja. Kako se mora ta obnova izvesti, je pokazala včerajšnja seja Zbornice, na odločilnih krogih je, da ta njena opozorila upoštevajo in realizirajo. Upamo, da se bo to v tesnem sodelovanju z gospodarskimi stanovi tudi zgodilo.

*

Včeraj dopoldne je bila prva letošnja plenarna seja Zbornice za TOI, našega pokrajinskega gospodarskega parlamenta. Sejo je otvoril in vodil predsednik Ivan Jelačin, ki je konstatiral, da je na seji navzočih 51 zborničnih svetnikov in da je seja sklepčna. Pozdravlja zastopnika banske uprave dr. Vinka Borštnika, imenuje za zapisnikarja pom. tajnika dr. Koceta, za overovatelja pa gg. Frana Hajriharja in Maksa Dolničarja. Pred prehodom na dnevni red predlaga, da se odpošljeta pozdravni brzojavki trgovinskemu ministru dr. Vrbaniću in banu dr. Pueu. (Z odobravanjem sprejeto.)

Nato je podal predsednik Jelačin naslednja

predsedstvena naznanila

Dne 26. decembra l. l. je prejela zbornica odlok trgovinskega ministra, da so v novi gostinski odsek

imenovani ti gospodje: Ciril Majcen, restavracijski, Maks Dolničar, oba iz Ljubljane, Anton Hafner iz Dvora pri Škofji Loki, Fran Šušteršič iz Zapuž pri St. Vidu, Lavoslav Bučar iz Kostanjevice, Avgust Dolinšek iz Hrastnika, Matija Goričar iz Mozirja, Josip Berlič iz Ptujja, Stefan Čoh iz Rogaske Slatine, Fric Zemljič iz Maribora.

Za namestnike pa gospodje: Geza Veržir iz Martjancev, Leopold Zupančič iz Ljubljane, Jernej Černe iz Ljubljane, Pavel Olip iz Lese, Ivan Škrlič iz Dol. Logatca, Leopold Šega iz Vel. Lašč, Vojko Šribar iz Litije, Josip Žumer iz Celja, Franc Retzer iz Sv. Lenarta in Karl Pojbič iz Dol. Lendave.

Takoj po prejemu razpisa sem obvestil novo imenovane zbornične svetnike in jih pozval radi konstituiranja na sejo dne 5. januarja 1935, na kateri se je odsek konstituiral tako-le:

predsednik odseka Ciril Majcen, podpredsednik odseka Stefan Čoh. G. Ciril Majcen je s tem postal član zborničnega predsedstva.

S tem se je zbornica v smislu svojih ponovnih sklepov dopolnila in čast mi je novoimenovane gg. zbornične svetnike danes ob prvi seji zborničnega sveta najlepše pozdraviti v naši sredi z iskreno željo, da bi njihovo sodelovanje rodilo čim lepše uspehe za povzdigo, razvoj in dobrobit gostinskih strok. (Ploskanje.)

Dopolnitev obrtnega odseka.

Po uredbi o zbornicah bi moral po umrlem članu Fr. Kavčiču priti na njegovo mesto njegov namestnik Leopold Zupančič, gostilničar v Ljubljani, ki pa je bil razrešen te dolžnosti s tem, da je bil imenovan za svetnika-namestnika v gostinskem odseku. Zato ostane mesto g. Kavčiča v zborničnem svetu nezasedeno.

Odobritev zborničnega proračuna za leto 1935.

Kraljevska banska uprava je odobrila zbornični proračun za leto 1935 v znesku 3.076.000 Din in s presežkom 60.762 Din. Obenem je odobril ban, da pobira zbornica v letu 1935. od zborničnih volilnih upravičencev 8/100 doklado od osnovnega davka na dohodek od podjetij, obratov in poklicev, kakor tudi od osnovnega davka na dobiček podjetij, zavezanih javnemu

polaganju računov in od minimalnega davka 12%, ki ga morajo po čl. 86, odst. 2, zakona o neposrednih davkih plačevati podjetja, zavezana javnemu polaganju računov. Zbornično predsedstvo se tudi poblešča, da predpiše podjetjem, katerim je davek odmerjen po 2. odstavku čl. 86 l. c. v slučaju potrebe dopolnilno doklado. V celoti je tudi banska uprava odobrila novi pristojbenik za pobiranje zborničnih taks.

Imenovanje častnih sodnikov.

Na predlog zbornice so bili imenovani od pravosodnega ministrstva za častne sodnike

pri okrožnem sodišču v Ljubljani:

Venceslav Breznik, Alojzij Fuchs, Beno Gregorič, Franc Kham, Erik Krisper, Janko Krek, Feliks Moskovič, Viktor Naglas, Franc Novak, Ivan Pielick, Anton Šušteršič, Josip Urbanc (vsi trgovci v Ljubljani);

pri okrožnem sodišču v Mariboru:

Miloš Oset, Ferdo Pinter, Drago Roglič (vsi trgovci v Mariboru);

pri okrožnem sodišču v Celju:

Josip Kramar, Franc Lukas, Karl Loibner (vsi trgovci v Celju);

pri okrožnem sodišču v Novem mestu:

Edmund Kastelic, Josip Pavčič (oba trgovca v Novem mestu).

Imenovanje v davčni odbor v Ljubljani

Zbornično predsedništvo je na svoji seji dne 22. januarja 1935 imenovalo za svoje predstavnike v davčnem odboru v Ljubljani te gospode:

v strokovni obrtni davčni odbor:

Člani: Josip Rebek, ključavničarski mojster, Ivan Ogrin, stavbenik, Miroslav Urbas, prekačevalec, vsi v Ljubljani;

namestniki: Alojzij Lombar, krojaški mojster, Ferdinand Tušar, pekovski mojster, Hugon Hibšer, fotograf, vsi v Ljubljani;

trgovsko-industrijski strokovni davčni odbor:

Člani: Anton Verbič, trg., Stane Vidmar, industrialec, Ivan Bahovec, trg., vsi v Ljubljani;

namestniki: Pavel Fabiani, trgovec, Joško Lauter, gostilničar, Ivan Zelenikar, trgovec, vsi iz Ljubljane.

Poročilo predsednika J. Jelačina

Po kratkem uvodu o nalogah sedanjega plenarnega zasedanja je prešel predsednik na razvoj dogodkov v naši gospodarski politiki v preteklem zimskem četrtletju.

Nova gospodarska politika vlade

V našem političnem življenju je prišlo tik pred božičnimi prazniki do znanih izprememb. Po dolgi dobi gospodarskega mrtvila in pretiranega fiskalizma se je pojavila nova vlada, ki v svojem programu posveča prvenstveno pažnjo gospodarskim uslanovam in gospodarskim vprašanjem. Kralj vlada naglašja v svoji deklaraciji, da hoče zlasti posvetiti svojo pažnjo našemu kmetu, ker mu večina pannon njegove proizvodnje ne nudi niti toliko, da bi mogel zadostiti obveznostim. Vladna deklaracija posveča nadalje posebno pažnjo združništvu, ki bi moglo največ pripomoči, da se najde pospešen izhod iz sedanjih gospodarskih težkoč.

V reklamacijske odbore pa:

v Ljubljani: člani: Josip Windischer, mesar in gostilničar, Kandija-Novo mesto, Albin Šmerkolj, veletrgovec, Ljubljana: Miro Peterlin, hotelir, Kranj, Anton Rojina, industrialec, Ljubljana; namestniki: Milko Krapež, urar v Ljubljani, Vinko Pavlin, trgovec v Trbovljah, Ciril Majcen, restavracijski v Ljubljani, dr. Ernest Rekar, industrialec, Jesenice;

v Mariboru: člani: Jakob Zadavec, Središče, Milos Oset, veletrgovec, Vladimir Šlajmer ing., Josip Povodnik, restavracijski, vsi v Mariboru; namestniki: Fran Bureš, urar v Mariboru, Franc Čeh, trgovec v Murski Soboti, Konrad Golobranc, stavbenik v Celju, Joško Berlič, restavracijski v Ptujju.

Prosim, da blagovolite vzeti prednja imenovanja na znanje.

Druga imenovanja.

Kot zbornični zastopniki v banov. odbor za strokovne nadaljevalne šole se izvolijo: Josip Rebek, dr. Ivan Pless, dr. Ciril Pavlin.

Kralj. banska uprava je potrdila nastopni šolski odbor abiturientskega tečaja zbornice:

Ivan Jelačin, predsednik, dr. Karl Pirjevec, direktor Trgovske akademije, Stanko Lenarčič, trgovec, Franc Sirc, industrialec, in dr. Ivan Pless.

Predlog carinske unije z Bolgarsko.

Na zadnji plenarni seji je zbornični svet sprejel moj predlog, naj začne kralj. vlada pogajanja za izvedbo carinske unije med Jugoslavijo in Bolgarsko. Svoj predlog smo v prepisu poslali tudi zbornici v Sofiji, ki nam je odgovorila, da bo tudi s svoje strani storila vse, da se ta, za zblizanje obeh narodov tako važni predlog čim prej uresniči. (Odobranje.)

Končno se je predsednik Jelačin spomnjal odlikovanja zborničnih svetnikov, in sicer predsednika Zveze industrijcev Drag. Hribarja in predsednika Zveze trg. Združenj Josipa Kavčiča ter jima čestital. Iskreno je izrekel tudi čestitke Zbornice načelniku trg. oddelka na banski upravi dr. Marnu, ki je praznoval te dni svojo 60-letnico.

Za gospodarske kroge, ki so zaslopani v zbornicah, je važno in razveseljivo, da je nova vlada v svoji deklaraciji, kar se je menda zgodilo prvič v novi državi, izrečno naglasila, da bo sodelovala z gospodarskimi organizacijami in zbornicami in stremila z vsemi sredstvi, da se gospodarstvo zopet poživlji, ker uvideva, da je obremenitev gospodarstva dosegla svoj maksimum.

V razmerah, v katerih smo živeli do konca preteklega leta, je bila taka izjava vlade za gospodarske kroge gotovo dokaz pripravljenosti, da hoče vsaj omejiti pretiranost fiskalizma in zajeziti usodne posledice politike deflacije, ki je izčrpavala dolga leta naše gospodarstvo in zmanjševala vedno bolj njegovo aktivnost. Kot trezni gospodarji predobro vemo, do katere mere smo že izčrpali substanco našega nerazvitega gospodarskega organizma in da v tem poznem stadiju ne bo

lahko pozitivni organizem. Predobro vemo, da bo treba tu dolgoletnih naporov, preden se bo mogel položaj bistveno izboljšati. Toda v sedanjem trenutku je za nas važno, da se uvideva potreba tega preokreta, a ne samo to, marveč da obstoj razpoloženje, razumevanje in odločnost, da se krene na drugo pot in da se poskusi vse, kar more pomagati gospodarstvu.

Za nas je predvsem važno, da ni ostalo samo pri besedah, marveč da so sledili tudi že mnogi pozitivni ukrepi, s katerimi se skuša poseči operativno v naš oslabilni gospodarski organizem, da se mu dovede novih sil. Ne samo psihološki moment obnove zaupanja, marveč predvsem že izvršene reforme v gospodarstvu in objavljeni načrti uživajo načelno priznanje vseh gospodarskih krogov in nam vlivajo nado, ki je za privatno inicijativo in podjetnost neprecenljivega pomena. Kakor pa v načelu z odobravanjem priznavamo potrebo, uместnost ter nujnost izvršenih reform, imamo glede praktične izvedbe istih kakor tudi v mnogih podrobnostih svoje stališče in smatramo za svojo dolžnost, da to svoje mišljenje, ki je le izraz naše želje, da čimbolj služimo interesom splošnega gospodarstva, javno povemo v najboljši nameri, da se naša stvarna opažanja na odločilnih mestih uvažujejo.

Gospodarski sloji in združništvo

Med prvimi ukrepi kraljevske vlade je omenili predvsem ukrepe glede odlaganja plačil za kmetovalce, nadalje reforme v naši finančni, valutni in davčni politiki, delo na reformi železniških tarif in končno vprašanje javnih del. Se preden bi se spustil v oceno teh važnih in dalekosežnih ukrepov, smatram, da je potrebno, da preciziramo svoje stališče nasproti združništvu. Dravska banovina je, lahko smelo trditi, zibelka gospodarskega in pridobitnega zadržarstva v Jugoslaviji. Dve generaciji ste bili v njem vzgojeni, v njem odrasli, se udeležovali in izživljali. V vsch panogah združne inicijative smo razvili aktivnost in naš trgovski stalež je pri tem igral veliko vlogo. Sam je čutil potrebo, da se je združeval v eksportne, kreditne, gradbene in zavarovalne združne organizacije, da ne govorim o našem obrtništvu, ki ima baš združnemu pokretu zahvaliti dober del svojega razvoja in napredka. Nikdo torej ne more reči, da ne imeli naši gospodarski krogi razumevanja za združništvo in da ne bi znali ceniti njegove vloge za obrambo gospodarskih interesov revnega naroda. Mirno sožitje in velika razmah združništva pred vojno sta dokazala, da privatna trgovska in obrtniška inicijativa lahko koristno deluje poleg združne. S kreditnim združništvom smo bili dosegli popolno avtarkijo in je naša banovina s podrobno izvedeno organizacijo štednje mogla z lastnimi sredstvi financirati obrt in trgovino, s prihranki komunalnih hranilnic pa omogočiti izvedbo javnih del, pospeševati in vzdrževali nabroj humanitarnih, kulturnih in socialnih naprav. Zal pa je bil velik del našega kreditnega združništva primoran v zadnjem letu zaprositi za odlog plačil, a skoraj vse kreditno združništvo brez izjeme pa je več ali manj imobilizirano.

V ostalih delih države se je pričelo združništvo intenzivneje razvijati šele v zadnjih letih. Le manjši del zadržig je vključil iz priroditne potrebe. Pretežen del je le improvizacija, osnovana za izkoriščanje posebnih ugodnosti, ki jih dajejo zadržigam nekateri zakoni in uredbi. To združništvo nima globljega korena v narodu in je postalo samo sebi namen. Toda štrmi za tem, da čimbolj eliminira privatno trgovsko in obrtniško inicijativo ter prevzame njihovo nekdanjo vlogo. Tu imamo opravka z nenaravnim pojavom, ki celoti in gospodarstvu kot takemu ne more prinesli trajnih koristi. Smatramo, da niso žrtve iz javnih sredstev za to tu, da bi bil izgube, nastale zaradi nevesnih eksperimentov in da ugodnosti ter olajšave, ki se dajejo zadržigam, ne smejo iti tako daleč, da bi izločevale pokleno trgovanje, ki danes itak vodi težak boj za obstanek. Smatramo, da more koristiti gospodarstvu samo združništvo, ki je vzraslo iz resničnih potreb in ki posluje po klasičnih načelih zadržarstva. Tako združništvo pa potem ne potrebuje za svoj obstoj nikakih izrednih žrtv iz javnih sredstev. To treba ob nameravani izdaji novega združnega zakona posebno naglasiti.

Kreditna politika Narodne banke

Za bodočo sanacijo razmer v našem denarstvu je izredno važno, da se je sredi januarja l. l. z energičnimi ukrepi prečistila situacija pri Narodni banki. Dolga leta poprej smo zamahn opozarjali na pogrēnost politike deflacije in zaman dokazovali, da je stvarna vrednost valute odvisna od pridobitne aktivnosti gospodarstva in ne od prazne fikcije pokrtilja; žal pa se nas ni hotelo razumeti. Naša izvajanja so se nam zamerila, a vendar je razvoj dal nam prav. Danes se javno piše in ugotavlja, da je prejšnja politika Narodne banke mnogo poostila in slopnjevala težkoče našega gospodarstva. V dobi največje kreditne krize je vzdrževala nena ravno visoko obrestno mero, najvišjo na vsem kontinentu in v stadiju največje ne likvidnosti je izterjevala kredite, ki so bili odobreni posameznim denarnim zavodom. Okrog 200 milijonov dinarjev so tekom zadnjega leta odplačali denarni zavodi na svojih kreditih Narodni banki, dočim je sama na debelo odpisovala denar, ki ga je izgubila pri raznih industrijah, katerim so bili odobreni krediti brez zadosine podlage. Ako bi bila Narodna banka poslovala v centrali in na vseh področjih tako, kakor poslujejo njene podružnice v Dravski banovini, je verjetno, da take izgube, ki so zahtevale slo milijonske odpise, sploh ne bi bile mogle nastati.

Z znižanjem zlatega kritja kakor tudi z likvidacijo revolting kreditov je nastala zopet možnost dajanja novih kreditov, ki so gospodarstvu v današnjih razmerah nujno potrebni. Stanje naših kreditov pri Narodni banki se je v zadnjih letih zelo skrcilo in ob zaključku leta 1934 je bilo na področju ljubljanske podružnice eskontnih posojil le še 122,5 milijona dinarjev, v Mariboru pa 34,5 milij. dinarjev, kar predstavlja skupaj točno eno desetino celotnih kreditov, ki jih daje Narodna banka. To stanje je za naše kreditne potrebe zelo nezadovoljlivo.

Davčna vprašanja

Reforma javnih davitev v dobi pešanja dohodkov je zelo težka. Predsednik vlade je pravilno naglasil v enem svojih govoro, da ne samo to, kaj se plača, marveč posebno tudi to, kako se davitate pobirajo, igra v današnjih prilikah veliko vlogo. Mi vsi čujemo, da je zadel pravo, in smo zato s hvaležnostjo sprejeli vsako bodisi tudi začasno olajšavo v pogledu odmere, kakor tudi načina vterjevanja. Razbremenitev se je pričela začeti pri kmetu. Za pridobitne sloje pa je važno, da so se vsaj v reklamacijskem postopanju uvaževali dokazani primeri dohodkov izpod ocenjenega davčnega minimuma. Davčno obremenitev povečujejo pri nas nesorazmerno visje banovinske doklade ko drugod, deloma tudi še vedno zelo visoke občinske doklade. Zbornice so stale neprestano v stiku s finančnim ministrom in obravnavale na mnogih konferencah davčna vprašanja. Tako je bil tudi glavni del konferenc zbornice v Ljubljani v dne 24. in 25. marca posvečen razpravljanju o perečih davčnih zadevah.

Pretekli teden pa je obnem z uveljavljenjem dvanajstim prišlo do dalekosežnih izprememb v naših samoupravnih financah.

V nizu ukrepov za oživljenje gospodarstva inicijativnosti igralo posebno vlogo

Javna dela

Doslej so se javna dela izvrševala v banovini na podlagi posebnih davščin iz bednostnega sklada in deloma iz dotacij na podlagi prejšnje uredbi o javnih delih iz fonda, v katerega se je stekala trošarina na bencin in na cement. Vse to je bilo sicer dobrodošlo, vendar mnogo premalo, da bi se moglo daji časa pomagati množičnim brezposelnim. Nova uredba vlade predvideva kredit v višini ene milijarde za javna dela. Objavljen je tudi že konkreten program cestnih del v proračunjenem znesku 568 milijonov dinarjev za modernizacijo cestnega omrežja. Od tega zneska je po dosedanem programu predvidenih za Dravsko banovino 35 milijonov dinarjev, in sicer za utrđitev ceste Ljubljana—Kranj 20 milijonov dinarjev, Maribor—Št. Ilj 5 milijonov dinarjev ter za gradbena dela na cesti Ljubljana—Delnice—Sušak 10 milijonov dinarjev. Kakor nam je v sedanjih sliski vsaka naklonitev dobrodošla in jo imoremo le pozdraviti, imamo vendar občutek, da je bil za Dravsko banovino pri tem prvem razporedu iz neznanih nam razlogov predviden dokaj

nezadosten znesek in da bi bilo želeli, da se ta kvota vsaj naknadno primerno poveča. Smatram, da je treba uvaževati ne samo to, da je že sedaj, ko je bil motorni promet obremenjen z najvišjimi dajatvami, osebnosti in blagovni avtomobilski promet v Dravski banovini v okolih večjih mest in centrov posebno Ljubljane najintenzivnejši, in da bi bil morda pravilneje, ako bi se bila vzela v gradbeni program utrđitev vseh glavnih dovoznih cest do Ljubljane iz najbolj frekventirane okolice in ne samo v eno smer. Posebno težko je pa dejstvo, da se je za ono zvezo, ki postaja za naš turistični promet vedno bolj nujna, to je za zvezo Ljubljane s Sušakom, predvidelo vsega skupaj komaj 10 milijonov dinarjev, s katero vsoto pač ne bo mogoče mnogo storiti. Sedanja zveza že po svoji trasi ne ustreza in zato je tu zelo težko krpali z malimi preložitvami in korekturami. Smatram, da je potrebno, da se izbere za potrebo turističnega in blagovnega prometa popolnoma nova trasa in ta zgradi po modernih načelih utrjenih cestnih zgradb. To čisto potrebujemo ne samo zbog rastočega dotoka turistov na naš Jadran, marveč tudi radi zveze s sušskim pristaniščem za naš blagovni promet.

Proti nepotrebnim nevidnim posrednikom

Ni pa samo program in financiranje javnih del, ki nas zanima. V kompleksu vprašanj, ki zadevajo javna dela, je predvsem važna njihova izvedba. Naše stališče je v tem jasno in vnaprej določeno. Javna dela se morajo izvesti po vseh načelih solidnega in racionalnega dela tako, da bi bila korist za najširše sloje prebivalstva in gospodarstva čim večja. Izhajajoč iz tega načela, moramo samoumerno zahtevati, da se pri javnih delih uporabi le domači material, zaposlijo le domači umstveni in ročni delavci, moramo pa tudi zahtevati, da se dela razpišejo in oddajajo tako, da ne bo glavna korist v rokah fikciivnih tvrd in nevidnih posrednikov, marveč da pride naše domače podjetništvo do pravega izraza. Zato je potrebno, da se delo razpiše v več odsekih, da se omogoči istočasni pričetek dela na manjših oddelkih, ki jih bodo lahko prevzele tudi srednje in manjše tvrdke, da se birokratski postopek reducira na minimum, da se pospeši izdelava podrobnih načrtov do skrajnosti, da ne bomo zamudili najvažnejše gradbene sezone ter da pri vsem izkoristimo izkušnje inozemstva in mislimo na bodoč intenziven razvoj prometa v naših krajih.

Namen javnih del je, da nudijo čim večjemu številu nezaposlenih delavcev zasluzek in je že zaradi tega potrebno, da se izključi nepotrebnih posredniški zasluzki, kakor tudi da se zaposlenim delavcem nudi vsaj mezda v iznosu povprečnega zavarovanega zasluzka pri okrožnih uradih. Milijarda srednjeročnega posojila, ki bo najeta za javna dela, bo v enem do dveh letih porabljena, zgrajene bodo ceste in objekti, ki ne pomenijo direktne rentabilnosti, ki prinašajo le indirektno korist splošnemu gospodarstvu in državnim financam, a ostala nam bo anuitelna služba in vsako leto bo treba rezervirati 100 milijonov iz javnih sredstev za obrestovanje in odplačevanje najtega posojila, pri čemer stroški za vzdrževanje še sploh niso upoštevani. Na drugi strani pa moramo misliti, da bo s temi javnimi deli zaposleno delavstvo po dveh letih zopet brez zaposlitve in vnovič priiskalo na delovni trg. Ne smemo pozabiti, da je ta pojav pri nas mnogo neugodnejši ko v ostalih delih države. Dočim je od leta 1930. do 1933. padlo število zaposlenih v vsej državi za 17%, je padlo v Dravski banovini za 22%, to je od 90.238 na 69.860. Ko je nastopil lani preokret, se je v vsej državi zadnji dve leti sprejelo na delo 5% prejšnjega stanja, v Dravski banovini pa samo 4% ter smo še vedno za 1.550 delavcih moči pod številko zaposlenih delavcev leta 1930. Pri tem pa je metalurģična kakor tudi tekstilna stroka začelna zasiečna pri sedanjih slopnih razvoju. Dokler trajajo v gospodarstvu te razmere, ni misliti, da bi mogli sprejeti večje število delovnih sil v zaposlitev. Zato treba pri izvedbi javnih del postopati oprezno, varčno in gospodarsko.

Kakor vam je znano, je bil dosedaj objavljen samo program cestnih gradbenih del, dočim glede železniških zgradb uredbi še ni izšla. Razume se, da imamo tudi tu svoje velike interese in načrte, na katerih uresničitev čakamo že desetletja. Zato sem smatral za svojo dolžnost, da

kol predsednik zbornice povzemem inicijativo in vodim akcijo, da se zgradi vsaj mali manjkajoči del železniške zveze med dolenskim premogovnim bazenom in Zavrčjem od Št. Janža do Sevnice. Vodil sem kol predsednik akcijskega odbora deputacijo gospodarskih krogov v Beograd in lahko ugotovim, da smo našli za našo tahtivo povsod razumevanje in prejeti za gotovilo, da se bo delo v okviru bodočega programa železniških gradb prvenstveno upoštevalo. Prepričan smo, da vsaj to pot ne bo ostalo pri obljubi.

V zadnjem času sloja obnem z drugimi vprašanji v ospredje tudi

reforma železniške tarife

Polniška tarifa je že znižana in je omogočila, da se je število polnikov posebno v bližnjem prometu ogromno pomnožilo. Kakor čujemo, se ceni povečanje števila polnikov že v prvem mesecu po znižanju tarif na 120.000 oseb. Tu se je jasno potrdilo preizkušeno dejstvo, da zvišanje tarif ne pomeni vedno tudi zvišanje dohodkov, kakor tudi nasprotno znižanje tarif ne povzroča zmanjšanja dohodkov v polnem obsegu redukcije. Pričakujemo pa poleg te splošne redukcije še posebnih olajšav ki so važne v interesu našega turizma in ki stopijo meseca maja v veljavo.

Gospodarski krogi pa z nezmanjšano neshrpnostjo pričakujejo tudi znižanje blagovnih tarif, ki so že davno prekoračile ono mejo, ki je pri sedanjih nizkih cenah še znosna in dopustna. Železniška uprava je s svojo fiskalno tarifno politiko v dobi krize samo povečala padec cen poljskih pridelkov, našega šumarstva in industrijskih sirovin, ne da bi imel konsument ali industrialec od tega koristi. Danes konkurira železnici že primitiven kmečki voz, s katerim se prevažajo na velike razdalje. Tudi konkurenčna borba z motornim prometom, ki se je vodila dosedaj na ta način, da se je z raznimi takсами in dajatvami čezmerno obremenjeval avtomobilski promet in omejevala njegova aktivnost, je končno pokazala, da ne vodi k cilju, ker se tehnični napredek ne da zaustaviti. Železnica je izgubila ogromen del kosovnih pošiljav, ki so donšale relativno najvišje dohodke. Po največjih železniških stalistikih je železniški prevoz privatnega blaga, ki plača voznino, znašal leta 1929 19,2 milij. ton, v letu 1933. pa samo 10,9 milij. ton in se je torej zmanjšal za 43%. Zmanjšale so se pa tudi razdalje, na katere se prevažajo blago in je padla številka tonskih kilometrov v istem razdobju od 3570 na 2330 milijonov ali za 34%. Tako smo dosegli najnižji nivo zadenih 10 let. Padla pa je tudi gostota blagovnega prometa, ki je bila že poprej ena od najslabših v Evropi. Te številke veljajo še danes za presojo položaja z edino izpremenbo, da se je lani tonaža povečala za 3 do 4%. Medtem ko so cene še v razdobju kriznih let nazadovale za povprečno 30%, vidimo, da se je železniška tarifa marca 1929 povečala za drva, premog in gradbeni material, rude in za ostale celo siromašnejše predmete tarife za 10 do 40%, z julijem 1933 pa je ob priliki reforme blagovne tarife povečala tarifni razred za kosovno blago za 20%, za polvagnoske pošiljave velikega števila predmetov 10 do 30%, in da bo mera polna, pa je še sredi marca preteklega leta kljub našim odločnim svarilom povišala celotni lokalni in pristaniščni barem za nadaljnjih 10%. Dot nazaj, ki jo zahteva brezpopojno naše gospodarsko stanje, je mnogo težavnejša, ko bi si kdo mislil. Neznanhi tarifni popusti ne morejo prinesli gospodarstvu potrebne pomoči in leka, dalekosežni popusti pa bi vsaj za prvo dobo povzročili padec dohodkov, medtem ko se železniški proračun že itak sedaj le z največjo težavo vzdržuje v približni ravnoteži. Železniški tarifni odbor, ki je pred dvema tednomi zasedal v Ljubljani, je po štiridnevni izčrpnih razpravah o potrebah vseh panog gospodarstva sestavil predloge za najnunejša znižanja tarif, ki jih je predložil prometnemu ministru.

Težave našega izvoza

Naša industrija vedno težje občuti pri izvozu svojih izdelkov v jugovzhodnih delih države konkurenco vodne poti. V naši tarifi vladajo anomalije, ki bi jih bilo treba že davno popraviti. Tako stane prevoz 10 ton bombažnega prediva iz Milana Sarajevo preko Benetk in Melkoviča skupaj 8260 Din, dočim stane iz Trizča v Sarajevo po naših progah preko Broda 10.310 Din. Isto blago iz Manchestra po

PUCH

novi lahki model kromiran z novo zavoro na prednjo os, na ugodna mesečna odplačila

C ik se pošlje na z hlevo brezplačno!

Ign. Vok

LJUBLJANA Tavcarova št. 7
Podružnice: Ljubljana, Celje, Novo mesto
Celje: Mik ošičeva 2

vodni poti preko Gibraltara in Dubrovnik do Beograda stane 14.500 Din, dočim do predilnice v Sloveniji plačali za kralko progo do Beograda 9730 Din. Iz Dubrovnik do Skoplja plača inozemsko blago 5710 Din za 10 ton, dočim stane najkrajše predilnice za krajšo progo pretežno 14.980 Din. Ti primeri dokazujejo, da je nujno potrebna temeljita revizija naše železniške tarife, ako hočemo konsolidirati naše gospodarstvo in ga usposobiti za konkurenco.

Trgovinsko-prometne odnose z inozemstvom karakterizira splošna negotovost in riskantnost. Večina držav kontinentira uvoz in ga omejuje z različnimi administrativnimi ukrepi, druge zopet dopuščajo uvoz v poljubnih količinah, ako ravno ga zaradi pomanjkanja razpoložljivih deviz ne morejo plačati. Tako se pojavlja poleg vseh ostalih še problem finansiranja naše zunanje trgovine, ki pomeni nove skrbi in komplikacije. Zle posledice tega stanja se kažejo tudi že v turističnem prometu.

Naša zunanja trgovina

Naša trgovinska bilanca za preteklo leto izkazuje aktivno 3049 milij. dinarjev ter je napram lanskemu letu nazadovala za 190 milijonov dinarjev. Na prvem mestu v uvoznem in izvoznem prometu stoji Italija, ki je izvedla tekom zadnjih let v svrhu omejitve pasivnosti svoje trgovinske bilance in zmanjšanja uvoza važne avtarkične reforme. Ti ukrepi so močno oškodovali interese našega gospodarstva. Posebno težko občutilimo, da se naš uvoz tretira v Italiji na drugačen način kot pa uvoz iz Avstrije in Madjarske. Uvedba kontingeniranja z zmanjšano uvozno kvoto dne 19. februarja je izzvala veliko dezorientiranost in neprilike, ki tudi pozneje, ko je bil zopet koncediran 100% uvoz v višini lanskega količin, niso prenehale.

Tudi glede obmejnega prometa z Avstrijo čujemo neprestane pritožbe radi omejitve in težkoč. V prihodnjih mesecih bo treba rešiti vprašanje izvoza našega sadja in pri tem popraviti to, kar je bilo lanske leto pogrešno, zamujeno in izpuščeno. Danes se Nemčija interesira že za nakup tekstilnih polfabrikatov pri naših tovarnah, ker ji primanjkuje industrijskih surovin. Enostranska pasivnost kliniškega računa pa že skoro ne dopušča nadaljnjih obremenitev, ker sama po sebi ovira eksporterje v njihovi aktivnosti. Naša zbornica stalno proučava vsa ta vprašanja in skuša z neprestanimi intervencijami odstraniti ovire.

Konferenca zbornic v Ljubljani

Kakor sem že omenil, je bila na inicijativo zbornice v Novem Sadu za 24. in 25. marca brzajavno sklicana konferenca zbornic v Ljubljani.

Predsednik Jelac in je na kratko navedel vsebino na konferenci sprejete resolucije (ki jo je že objavil 'Trg. list') ter zlasti poudaril nekatere posebno težke ugotovitve konference. Narodni dohodek se je za časa krize samo na področju zbornice znižal letno za skoraj 3 milijarde Din, zaslužek premožljivih retnic je nazadoval za 120 milijonov Din na leto, delavstvo je izgubilo na zaslužkih skoraj 250, uradništvo ter nameščništvo pa 300 milijonov Din letno.

Nato je govoril o samoupravnih finančnih ter o stališču, ki ga je konferenca zavzela v tem pogledu ter nadaljeval:

Konferenca je v svoji resoluciji postavila niz načel, po katerih naj bi se upravljala in vodila samoupravna finančna politika in zato smo bili nemalo iznenadeni, ko je nova uredba namesto poslavljenega programa zbornic uveljavila načelo ustvarjanja centralnega sklada, v katerega se naj stekajo nove banovinske trošarine in iz katerega se bodo dajale dotacije vsem banovinam po ključu prebivalstva. Splošno prepričanje je, da bo ta ključ za nas neugoden in da po tem ključu Dravska banovina ne bo dobila ekvivalenta za to, kar plačajo v resnici mnogi konsumeri na

novih trošarinah. Mislim, da mora tudi naša zbornica vztrajati na tem, da se vraščanje še enkrat prouči in skuša najti pravilnejši ključ, v kolikor je še potrebno, da se vztraja baš na koncentraciji banovinskih trošarin v dobi, ko se pripravlja dekoncentracija javne uprave.

Gostinski odsek začel delovati

Moje poročilo ne bi bilo popolno, ako ne bi dodal k mojemu predsedstvenemu naznanilu, da je novoimenovani gostinski odsek (kaj prišel s sistematičnim delom. Omenjam, da se nam je posrečilo doseči s primorskimi zbornicami in zagrebško posestrimo sporazum za skupen nastop in program dela v važnih vprašanih pospeševanja interesov turizma, ki je po poročilu Narodne banke prinesel lanske leto državi za 319 milijonov tujih plačilnih sredstev.

Propadanje trgovine in obrta

Ko smo sestavili statistiko kretanja obrtov za preteklo leto, smo videli, da je bilo rokodelskih in poslužnih obrtov prijavljenih v vsem letu 992, odjavljenih pa 2361, tako da se je število zmanjšalo za 1369. Pri trgovskih obratih je bilo 670 prijav in 2043 odjav, tako da je stanje padlo za 1373 tvrdk. V tekočem letu se ta proces tudi še ni ustavil. V prvih dveh mesecih je bilo prijavljenih 146 rokodelskih, 119 trgovinskih in 39 gostinskih obrtov, odjavljenih pa 339 rokodelskih, 279 trgovinskih in 61 gostinskih obrtov. Ako bi se pri obrtništvu proces nadaljeval v razmerju prvih dveh mesecev, bi postal položaj tudi za preostale obrate vsled konkurence nelegalnih obrtnikov, nevzdržen. Na vse te momente kakor tudi na stanje in razmere v naših strokovnih organizacijah obrtništvu in trgovstvu je opozorila zbornica odločujoča mesta ob priliki konference zbornic. Pri tej priliki smo tudi iznesli vsa pereča vprašanja iz obrtnopravne prakse, ki se pojavljajo v nedostalku pravilnikov in uredb, ki jih predvideva obrtni zakon. Nato je podal predsednik Jelac in podrobno statistiko o prijavljenih in odjavljenih obratih, ter nato nadaljeval:

Ce zasledujemo, kam prehaja veliko število odjavljenih legalnih obrtnikov, vidimo, da večina ipak obratuje še nadalje, le da se izogiblje javnim dajavam in obrtnemu nadzorstvu. Dočim smo poprej imeli opravili običajno le s šušmarji, ki se obrta niso izučili, nastaja sedaj naenkrat nov, jako številen sloj ljudi, ki so se obrta izučili in ga izvrševali kot poklic, ki so ga pa danes zbog sile razmer formalno in pravno opustili, ker niso mogli pri legalnem načinu obratovanja več izhajati. Zato je potrebno, da se tudi obrtništvu zaposli z javnimi deli in deli za potrebe uradov in javnih ustanov, ki se danes vedno bolj izvršujejo v tako zvani lastni režiji.

Kriza strokovnega šolstva

Med drugimi zadevami, ki tangirajo obrtništvu, mi je v prvi vrsti omeniti uredbu o obrtnem nadaljevalnem šolstvu. Marsikaj je drugače izpadlo, kakor je zbornica predlagala. Predvsem moram poudariti pogrešno rešitev finančne strani obrtnošolskega vprašanja. Skoraj vse breme vzdrževanja obrtno-nadaljevalnega šolstva pada na občine, ki pa ga zaradi prepričlih lastnih sredstev ne morejo prenašati. Naporavnosti dolgovi velike večine šol, zlasti na honorarjih, naraščajo že dosedaj od leta do leta. Sole so zbog tega v vednih sliškah ter zato nazaduje tudi kvaliteta pouka našega obrtnega naraščaja. Potrebno je zato, da država več prispeva za vzdrževanje tega šolstva.

Novi pravilniki in uredbe

Z nadaljnjo uredbu trg. ministra se urejajo takozvani ženski obrti. Ministrstvo predpisuje v tej Uredbi posebne olajšave pri polaganju mojstrskih izpitov. Obenem pa določa Uredba, da se omeji delokrog šivilj in jih razmeji napram ženskim krojačicam, ki dokažejo polno usposobljenost.

Ministrstvo je izdalo nadalje važno dopolnilo k pravilniku o poslavljanju poslovođiv za rokodelstva, ki jih izvršujejo vdove. Med novouvrščenimi strokami se nahajajo tudi mesarska, tesarska in dimnikarska, glede katerih je zbornica še posebej posredovala.

S tem v zvezi je omeniti uredbu trg. ministrstva glede polaganja pomočniških in mojstrskih izpitov za osebe, ki so se učile ali delale kot pomočniki pri podjetjih, ki ne spadajo pod določbe obrtnega zakona. Obrtništvu gotovo ne bo zadrževala določba, da smejo polagati izpite tudi osebe, ki so se izučile in delale v jetnišnicah in kaznilnicah.

Glede industrijskih delavcev, ki se nahajajo v učnem razmerju, določa nadalje posebno navodilo ministrstva trgovine in industrije, da polagajo izpit pri lokalno pristojnih obrtnih združenjih. Stroške mora nositi podjetje.

Precej razburjenja je izzvala v obrtniških vrstah banska uredba o odpiranju in zapiranju obrtniških obratov z dne 20. novembra 1934. Banska uprava je ustregla intervenciji zbornice in je uredbu začasno sistrala ter uvedla nedeljski počitek v Ljubljani in Mariboru samo za brivske stroke.

Stalno pojavljanje mezdnih sporov je dalo zbornici povod, da je opozorila ministrstvo tudi na nujno potrebo, da se izda pravilnik za razsodišča združenj in okrožnih odborov za mezne spore. Tudi glede cele vrste drugih vprašanj je zbornica predlagala potrebne iniciativne predloge. Z uspehom je zbornica intervenirala tudi glede izterjevanja davčnih zaostankov.

Druge intervencije zbornice

V zvezi s tem je zbornica pokrenila akcijo za olajšanje pogojev pri izdaji potrdil o plačanem davku in predlagala, da se predlaganje teh potrdil opusti vsaj v primerih, v katerih gre za to, da se davčnemu zavezancu omogoči delo, poslovanje in zaslužek.

Glede odmere pridobnine je zbornica opozorila ministrstvo na način poizvedb, kakor se vrši po nekaterih davčnih uprjavah, ki ugodljavajo osebne razmere, lastnosti ter zunanje znake davkoplačevalčevega privalnega življenja, kar ni v skladu z zakonom. Upati je, da bo ta akcija uspešna.

Obenem je zbornica poročala ministrstvu o težkih posledicah, ki so nastale v zvezi z odmero pridobnine po minimalni davčni osnovi in prosila, da se vsekakor prepereči, da bi se tak način odmere ponovil še v l. 1935.

Vprašanje še ni odločeno, vendar je upati, da se bo združenim zbornicam posrečilo doseči, da se § 7. lanske davčne novele ne bo več uporabljali pri odmeri pridobnine za l. 1935.

V ostalem je zbornica sodelovala pri predlogih za jasnejše predpise o odmeri davka za trgovske potnike.

Glede družbenega davka je zbornica opozorila na potrebo, da se izpremene predpisi glede upoštevania fluktuiranja kurza vrednosnih papirjev, ki niso predmet kupčije in na potrebo, da se cenzurno postopanje čim bolj pospeši.

Nadalje je zbornica obnovila svoj predlog, da se postavlja za področje okrožnih sodišč v Novem mestu in Celju posebna reklamacijska odbora. Temu predlogu je ministrstvo v polnem obsegu ustreglo.

S poostitvijo gospodarske depresije je stopilo v ospredje vprašanje pobiranja rentnega davka od terjatev iz trgovskega poslovanja. Na eni strani so pritožitelji pravilno uveljavljali, da so lake, obresti del pridobnine zavezanega dohodka, na drugi strani pa, da so v večini primerov obresti te vrste praviloma neizterljive. Zbornica je radi tega predlagala, da so obresti trgovskih terjatev vsebovane v dohodku, ki je obremenjen s pridobnino.

Več akcij je zbornica tudi izvedla glede plačevanja 1% izrednega prispevka. Drž. svet je razsodil, da je delavec tega pri-

spevka oproščen, a se kljub temu ta prispevek še vedno pobira. Zbornica je zato naprosila ministra za soc. politiko za pomoč.

Vprašanje taks

Največ povoda za pritožbe so daje v zadnjem času tri taks: računsko taksa (t. post. 33), pobotniška taksa (t. post. 33) in prevozna taksa (t. post. 101).

Glede računске taks so se naši interesenti priloževali predvsem zaradi načina kontrole in zaradi težav pri izstavljanju računov. Zato je zbornica predlagala, da se pavšalira ta taksa in da se preuredi kontrola. Opozorila pa je tudi na nejasnosti, ki so obstojale glede kolkovanja kreditnih knjižic in glede kolkovanja potrdil v trgovskem poslovanju. Akcije zbornice so imele delen uspeh.

Vprašanje pobotniške taks se je olajšalo že v novimi predpisi o kolkovanju potrdil v trgovskem poslovanju, še bolj pa z razpisom, s katerim se je uveljavila praksa, da je vsako posvedočenje izplačila službenih prejemkov zavezano 1/2% taks, čeprav ne obstoji formalna pogodba in tudi ne podpisan ali nepodpisan seznam.

Tudi vprašanje prevozne taks po t. post. 101 se je z novo uredbu, ki je bila objavljena te dni, pravičneje uredilo.

Že v 24 urah

harva, plesira in temično snaži obleka, klobuke itd. Skrobi in svetloilka sragec, ovratnike in manšeta. Pere, suši, monga in lika domače perle

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

Izmed taks do zdej še ni preurejena točilna taksa, ki v svojem bistvu neglede na količino potrošenih pijač občutno neenakomerno in šablonsko obremenjuje naše točilne obrate. Poleg tega je ostala nerešena še zahteva, da se ukine obveznost izdajanja računov pri kupčijah iz roke v roke proti takojšnjemu plačilu, ker pri takih kupčijah ne nastaja nikaka terjatev, ki je predpogoji take dolžnosti.

Davčna novela iz l. 1934, tudi glede tega davka povzročila našim interesentom težave pri izvajanju, v glavnem zaradi določila, da se davek pobira neglede na to, ali je plačilo izvršeno ali ne, kar ima pri sedanjih prilikah le preprosto za posledico, da se davek plačuje tudi od neizterljivih terjatev.

V pogledu prometnega davka je ostalo še nerešeno vprašanje 3% davčnega dodatka na predelavo moke, ki čezmerno obremenjuje posebno naše peke. Na njihovo željo je zbornica svoje prejšnje akcije obnovila in predlagala, da se upravičenost tega dodatka znova obravnava. Nadalje je stavila potrebne predloge glede dodatnega davka na konfekcijo, ki enostransko obremenjuje industrijo.

Samoupravne davšine

poslajajo od leta do leta težje breme, ki daleko presega obremenitev po državnih dajavah tudi po izbihi objektov, katere zadene.

Ob priliki razprave banovinskega proračuna sem sklical konferenco, katere so se udeležili poleg zborničnih svetnikov skoro polnoštevno tudi ga. banski svetniki iz vrst naših interesentov. Pozneje sem osebno interveniral pri ga. banu v zavedi novega banovinskega proračuna in mu podrobno obrazložil stališče glede nekaterih nameranih davščin. Predvsem sem ga opozoril na ostrino nameranih doklad na državne taks, posebno na račune in pobotnice. Glede nameravane trošarine na riž, kavo, čaj in kakao sem zavzel odklonilno stališče, ker so ti predmeti z različnimi dajavami že preobremenjeni. Izrekel sem se proti novi davščini na vodne sile in pame kolle ter v tem smislu predložil posebno spomenico.

Zaradi novih trošarin se je bati, da bo padel konzum še v večji meri, ker so te

trošarine previsoke. Tako znaša trošarina na riž skoraj 25% povprečne cene, pri čaju pa do 30 Din, s carino celo do 50 Din za kg. Vse te nove trošarine naj bi dale le v Dravski banovini 9 milijonov dinarjev, od katerih pa bi dobila banovina nazaj le okoli 3 milijone.

Predsednik Jelačin je nato obširno poročal o raznih predlogih

glede reforme socialne zakonodaje

Predlog o odpravi zasebnih bolniških blagajin je treba odkloniti. Prav tako predlog o ustanovitvi posebnih fondov za višje zavarovanje, ker bi se že pri povišanju zavarovalnega prispevka pri Trg. bol. in podp. društvu na višino onega za OUZD povišali prispevki za 700.000 Din letno. Če bi se pa uvedli tudi novi mezdni razredi, bi nastala za zavarovance in delodajalce nova obremenitev 2 milijonov Din.

Predsednik je odklonil tudi predlog OUZD, da se poviša denarni ekvivalent za naturalne dajatve. Uresničenje tega predloga bi pomenilo, če se uveljavi najvišji predlog, povišanje bolezenskega predpisa za enega zavarovanca letno 134

Nadaljnji potek seje

Zaradi pomanjkanja prostora poročamo za danes samo čisto na kratko o nadaljnjem poteku plenarne seje.

V imenu gostinskega odseka se je zahvalil za pozdravne besede predsednika Jelačina predsednik odseka Ciril Majcen, ki je zaključil svoj govor z besedami: »Gostinski odsek nastopa začetek delovanja kot sestavni del te zbornice z najboljšo voljo in velikim zaupanjem, da mu bo od slej omogočen mirnejši razvoj. Trdno verujemo v pomoč vas vseh, zagotavljamo pa, da bomo tudi težnjam drugih odsekov vedno solidarno ob strani. Vsak odsek naj sklepa sam o svojih zadevah, sklepi vseh pa naj bodo skladni ter v korist vsega našega gospodarstva.« (Odobranje.)

SLOVENIA-TRANSPORT

LJUBLJANA - TELEFON 27-18

PREVOZI

vsake vrste blaga — krajevni, medkrajevni prevozi — zbiranje robe — preselitve s poštvenimi vozovi v tu- in inozemstvo. — Informacije brezplačno.

Za pozdrav se mu je zahvalil predsednik Jelačin, ki pravi, da bodi z novim gostinskim odsekom še posebej poudarjena naša popolna gospodarska solidarnost, ki je v naši skupni zbornici vedno osnovno načelo. (Veliko odobranje.)

Dodaten referat k poročilu predsednika o nameranih javnih delih je imel zbornični svetnik Ivan Bricelj, ki je podal jasne smernice, kako naj se ta dela izvedejo, da bodo našemu gospodarstvu v največjo korist.

Zbornični svetnik Zdravec je govoril proti uvedbi zadržne tarife, ki jo namerava uvesti prometno ministrstvo.

Zbornični svetnik Strgar pa je opozarjal na nujno potrebo zgraditve ceste na Luče.

Nato je zbornični svetnik Lavtižar poročal o rač. zaključku za l. 1934., ki izkazuje 28 milijona Din izdatkov in je za 42.000 Din manjši, kakor je bil predviden po pro-

Seja trgovskega odseka Zbornice

V četrtek dopoldne je imel trgovski odsek zbornice sejo, ki jo je vodil mesto obolelega in odsotnega zborničnega podpredsednika in predsednika trgovskega odseka Elsbacherja njegov namestnik zbornični svetnik Josip J. Kavčič.

V svojem predsedniškem poročilu je poročal o zborničnem proračunu, imenovanju članov davčnega odbora ter imenovanju in konstituiranju novega gostinskega odseka ter o drugih važnejših dogodkih po zadnji plenarni seji zbornice.

Za njim je podal tajnik dr. Pless obširno poslovno poročilo o delovanju zbornice po zadnji odsekovi seji, s posebnim oziranjem na interese trgovstva. V svojem poročilu je podal obsežne podatke o poslovanju in reorganizaciji trgovskih združenj. Nato je poročal o uredbi o odpiranju in

dinarjev, za približno 10.000 pa 1.340.000, po minimalnem predlogu pa za 62 Din, odnosno 620.000 Din.

Nova uredba o zaposlitvi tujih državljanov odpravlja vsako sodelovanje zbornic, ki bodo zbog te uredbe tudi oškodovane na taksah in ne bodo mogle voditi več prave evidence o tujih v našem gospodarstvu.

V svojem poročilu je končno predsednik Jelačin navedel še celo vrsto drugih intervencij in akcij, ki jih je zbornica izvedla v korist našega gospodarstva. Svoje poročilo je zaključil z besedami:

»Podatki, ki sem vam jih navedel, dokazujejo, da dela zbornica skrajne napore, da si naše gospodarstvo polagoma zopet opomore od težkih izgub in udarcev, ki so ga doleteli. Dolga je pot in mnogo vztrajnosti bo potrebno, da zacelimo rane, ki nam jih je prizadejala gospodarska katastrofa zadnjih let. Temu tihemu in stvarnemu delu hočemo posvetiti vsa naša prizadevanja, in mislim, da bomo tako najbolje koristili našemu gospodarstvu in domovini.« (Dolgotrajno in glasno odobranje.)

računu. Predlaga odobritev zaključkov in absolutorij upravi, kar sprejme plenum soglasno.

O izpremembi pravil poslovnika Zavoda za pospeševanje obrta poroča podpredsednik Rebek. Predlagane izpremembe je plenum sprejel soglasno. Kot novi člani zavoda se izvolijo iz obrtniškega odseka gg.: Rebek, Zdravec, Volk, Bricelj, Vrečar in Windischer, iz industrijskega: Krejci in Sirc, iz trgovskega: Kavčič in Pinter ter iz gostinskega: Majcen in Berlič.

Nato so se izvolili člani finančnega odbora ter nadzorstva.

S posebno pozornostjo je nato sprejela zbornica referate o naši zunanji trgovini. Poročali so: zbornični svet. Milko Senčar o izvozu sadja v Nemčijo, zbornični svetnik dr. Rekar o lesnem izvozu in zbornični svetnik Klun o obmejnem prometu z Avstrijo. Vse njih referate je odobril plenum z odobranjem in soglasno. Prav tako tudi referat zborničnega svetnika Ivana Bahoveca o samoupravnih financah.

Sledili so nato

samostojni predlogi

Zbornični svetnik Bruderman je vložil samostojni predlog o rentnini in potrebi znižanja poštne tarife, zbornični svetnik Dolinšek o policijski uri v turistični sezoni, zbornični podpredsednik Majcen o zasebnih prenočiščih in oskrbovališčih v kopalniških in zdraviliških krajih, zbornični svetnik Fran Šušteršič o ustanavljanju novih gostinskih podjetij in o okrepitevnicah, zbornični svetnik Strgar o okrepitevi kamniške proge, zbornični svetnik Ferdo Pinter proti previsoki železniški tarifi zaradi specifikacije blaga, zbornični podpredsednik Rebek o krizi obrtno-nadaljevalnega šolstva in zbornični svetnik Windischer o šušmarstvu. Nadalje so vložili samostojne predloge še zbornični svetniki: Zdravec, Klun, Bučar, Čeh, Goričar, Dolničar, Stanko Lenarčič in Berlič.

Ko je še prečital zbornični svetnik Vrečar resolucijo obrtniškega odseka, je zaključil predsednik Jelačin sejo ter želel vsem zborničnim svetnikom vesele velikonočne praznike.

Obširneje bomo poročali o posameznih samostojnih predlogih v prihodnjih številkih.

zapiranju obratov ter zlasti obširno glede konzumov in nabavljajnih zadrug ter o akcijah, ki so bile izvedene v smislu § 11. lanske davčne novele. V svojem poročilu se je nadalje dotaknil vprašanja zaposlovanja nekvificiranih oseb v podružnicah trgovin, seznama trgovskih strok ter nato poročal o zbornični akciji proti monopolizaciji šolskih knjig. Poročal je nadalje o predlogih zbornice glede obrtno pravne kvalifikacije samostojnih trgovskih zastopnikov in posameznih trgovskih potnikov. Poročal je nadalje o uvedbi koncesijskega sistema v knjigotrštvu ter o predlogu, da se s posebnim enotnim zakonom uredi vprašanje vseh vrst zavarovanja ter tudi delovanja zavarovalnih društev. V tem oziru se zlasti poudarja zahteva, da se v predvideni zakon vnesejo potrebne določ-

be, da bi se do maksimuma zagotovila varnost kapitalov, ki se zbirajo s plačevanjem premij.

Tajnikovo poslovno poročilo omenja nadalje: reglementacijo trgovine z mlekom po prekupcih brez obrtnega dovoljenja, zlorabe pri prodaji koruze za pasivne kraje ter zlasti one z brezplačnimi vozovnicami, revizijo sejmških pravic in ukinitve večjega števila nepotrebnih kramarskih sejmov ter pravilnik o določanju in vračanju varščin koncesioniranih obrtov. Poročilo govori nadalje o pritožbah proti prodaji soli. Končno obravnava poročilo vprašanje našega lesnega izvoza v Italijo in Španijo ter priprave za sklenitev nove trgovinske pogodbe z Italijo in Španijo, vprašanje našega sadnega izvoza v Nemčijo ter obmejnega prometa z Avstrijo.

Po tajnikovem poročilu je nastala živahna debata o vprašanjih, ki jih je omenjalo njegovo poročilo.

Zlasti se je razpravljalo med drugim o novem načrtu uredbe banske uprave glede odpiranja in zapiranja obratov ter so se izrekli proti določbam načrta zelo odločni ugovori. Daljša debata je nastala tudi glede uredbe o dokazu usposobljenosti za trgovske obrate. Končno se je razpravljalo še o vseh aktualnih davčnih zadevah ter o vedno bolj perečem vprašanju neljalne konkurence.

KLJUČNIK
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidneje

KLJUČNARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Iz seje obrtnega odseka Zbornice

Obrtni odsek Zbornice za TOI v Ljubljani je imel pod predsedstvom Josipa Rebeke v petek sejo, ki je trajala ves dan. V uvodnem poročilu je predsednik Rebek poročal o delu in sklepih konference zbornic v Beogradu, kjer so bile v razpravi razne uredbe in pravilniki obrtnega zakona ter novelizacija zakona o neposrednih davkih, da se olajša davčna obremenitev obrtništvu, dalje o konferenci zbornice v Ljubljani, kjer je bilo med drugim obravnavano važno vprašanje samoupravnih financ.

Nato je poročal zbornični tajnik dr. J. Pretnar o važnih akcijah ljubljanske zbornice v zadnjem četrtletju. Obširna debata se je razvila o načelnem stališču, ki ga naj zavzema ljubljanska zbornica na konferenci obrtnih zbornic v Splitu glede preureditve obdačbe s pridobnino.

Nadaljnje točke dnevnega reda so obsegale referate z obširno debato: gospodarska kriza in šušmarstvo; vprašanje odpiranja in zapiranja obratov; kritični položaj obrtnega nadaljevalnega šolstva na območju ljubljanske zbornice. Nato je bil sprejet poslovnik, ki preureja poslovanje Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI v Ljubljani. Predsednik mojstrskih izpitnih komisij dr. J. Pretnar je podal poročilo o mojstrskih izpitih.

Med raznoterostmi so se obravnavala pereča vprašanja kakor odlog plačila obrtniških zaostankov pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, dalje o tablici denarnega ekvivalenta za prejemke v navedeni pri istem uradu itd. Končno je bilo premetrenih več spornih obrtno-pravnih zadev in odobrenih nekaj podpor od strani Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI.

Politične vesti

Turški zun. minister Tevfik Rudži Aras ki bo predsedoval izrednemu zasedanju Zveze narodov, je dospel v četrtek v Beograd. Njegovi posveti z Jevtićem so trajali dva dni in se je na njih določilo stališče Male antante in Balkanske zveze.

Stališče Male antante glede srednje evropskega pakta bo odkrito zagovarjal Francija ter nastopila proti vsem predlogom, ki bi zahtevali oborožitev Avstrije, Madjarske in Bolgarije.

Italijanski poslanik Viola je odpotoval iz Beograda v Streso, kamor ga je pozval predsednik Mussolini.

Hitler je postavil kot pogoj za povratek Nemčije v Zvezo narodov popolno enakopravnost Nemčije z ostalimi velesilami tudi glede kolonij in poveritev ozemlja, ki bi ga upravljala pod nadzorstvom Zveze. Nato je Hitler vprašal za angleške in portugalske kolonije.

Angleško stališče v Stresi se opredeljuje s štirimi točkami: sklenitev regionalne pogodbe o medsebojni pomoči, četudi brez Nemčije, vztrajanje na locarnski pogodbi ki jo je Anglija pripravljena zavarovati s svojim letalstvom, kakor prevzame tudi vse obveznosti po čl. 16. pakta Zveze narodov in potrdi nedotakljivost sedanjih evropskih meja.

Obrat na konferenci v Stresi je povzročila novica, ki jo je sporočil angleški zunanji minister Simon, da je

Nemčija v petek pristala na vzhodni pakt. To odločitev nemške vlade je angleški berlinski poslanik Sir Erik Dhipps javil na Neurathovo željo velesilam, ki so bile že zaključile svoja posvetovanja in jih nato znova nadaljevale. Novica je delovala kot bomba, ni pa še uradno potrjena.

Francija je načela vprašanje o pritožbi pri Zvezi narodov, kako prisiliti Nemčijo, da bi spoštovala mednarodne pogodbe.

Papež bo objavil posebno poslanico o svetovnem miru, ki jo bo prečital kardinal Pacelli na veliki mednarodni manifestaciji za mir v Lurdu.

Italija pošilja s pospešeno naglico svoje čete v Abesinijo. Pristanišča so napolnjena z vojaštvom in materialom. Vse kaže, da računa z izbruhom vojne.

Anglija bo znova povečala svoje zračne brodoge in še letos pričela graditi tisoč vojnih avionov.

Tajnika,

večjega v obrtni zakonodaji, v davčnih zadevah, slovenske stenografije, strojepisja, dobrega organizatorja, sprejemno. Plača po dogovoru. Ponudbe z dokazili poslati na Združbo trgovcev v Murški Soboti.

'KVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67

TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

- Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
- izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi
Ljubljana

Gregorčičeva ul. št. 17 c

Telefon 22-67

Naročajte in širite
"Trgovski list"